

Ettevõtlus- ja infotehnoloogiainistri määruse „Majandus- ja taristuministri 15. aprilli 2015. a määruse nr 31 „Avalike teenuste pakkumise arendamiseks toetuse andmise tingimused ja kord“ muutmise“ eelnõu seletuskiri

1. Sissejuhatus

1.1. Sisukokkuvõte

Majandus- ja taristuministri 15. aprilli 2015. a määruse nr 31 „Avalike teenuste pakkumise arendamiseks toetuse andmise tingimused ja kord“ muutmise eesmärk on lahendada selle rakendamise käigus esile kerkinud probleemid, mis seonduvad projektijuhtimise infosüsteemi asemel struktuuritoetuse registri kasutuselevõtmisega. Samuti on oluline viia valikukriteeriumid ja hindamismetoodika vastavusse rakenduskava seirekomisjonis otsustatuga ning parandada õigusselgust ja keelekasutust. Määruse muutmise muudab taotlemise selgemaks ja läbipaistvamaks tulenevalt lühemast taotlusvormist ja täpsustatud valikukriteeriumitest.

1.2. Eelnõu ettevalmistaja

Eelnõu ja seletuskirja koostasid Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumi riigi infosüsteemide osakonna nõunikud Margo Keerme (tel: 639 7647, e-post: margo.keerme@mkm.ee) ja Kaire Kasearu (tel: 625 6376, e-post: kaire.kasearu@mkm.ee), välisvahendite osakonna struktuurivahendite õiguse ekspert Eve Kislov (tel: 625 6467, e-post: eve.kislov@mkm.ee), infoühiskonna teenuste arendamise osakonna juhataja Janek Rozov (tel: 625 6364, e-post: janek.rozov@mkm.ee), Riigi Infosüsteemide Ameti struktuuritoetuse osakonna juhataja Jaak Liivik (tel: 663 0215, e-post: jaak.liivik@ria.ee) ning struktuuritoetuse osakonna struktuuritoetuse peaspetsialist Katrin Kivi (tel: 663 0292, e-post: katrin.kivi@ria.ee). Eelnõu juriidilise analüüsi on teinud Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumi õigusosakonna õigusnõunik Hendrick Rang (tel: 625 6351, e-post: hendrick.rang@mkm.ee) ning keeleteoimetuse referent-keeleteoimetaja Kristiane Liivoja (tel: 625 6370, e-post: kristiane.liivoja@mkm.ee).

1.3. Märkused

Eelnõu ei ole seotud ühegi hetkel menetluses oleva eelnõuga, Euroopa Liidu õiguse rakendamisega ega Vabariigi Valitsuse tegevusprogrammiga.

Määrusega muudetakse majandus- ja taristuministri 15. aprilli 2015. a määruse nr 31 „Avalike teenuste pakkumise arendamiseks toetuse andmise tingimused ja kord“ 20. aprillil 2015. a jõustunud redaktsiooni (RT I, 17.04.2015, 11).

Peaministri 24. novembri 2016. a korralduse nr 130 „Ministrite pädevus ministeeriumi juhtimisel ja ministrite vastutusvaldkonnad“ alusel juhib informaatikavaldkonda ettevõtlus- ja infotehnoloogiainister.

2. Eelnõu sisu ja võrdlev analüüs

Eelnõu koosneb 49 punktist.

Punktiga 1 muudetakse § 1 lõigete 1–3 sõnastust.

Lõikes 1 täpsustatakse, et määrus ei kehtesta, vaid määrusega kehtestatakse. Lisaks asendatakse selguse huvides sõnad „eesmärkide saavutamiseks toetuste andmise ning toetuse kasutamise tingimused ja korra avatud taotlemisel“ sõnadega „toetuse andmise tingimised ja kord“. Toetust antaksegi meetme tegevuse eesmärkide saavutamiseks ja seda ei pea lõikes 1 eraldi välja tooma.

Lõikes 2 täpsustatakse, et määrus on suunatud Vabariigi Valitsuse 18. novembri 2013. a korraldusega nr 509 heaks kiidetud „Eesti infoühiskonna arengukava 2020“ ja selle rakendusplaanides nimetatud eesmärkide täitmisele. Muudatus on vajalik, kuna projektid võivad panustada ka mitmesse arengukava rakendusplaani. Kolmandas lõikes täpsustatakse, et määruse § 6 lõikes 1 sätestatud tegevusteks antav toetus ei ole riigiabi, ja milliste konkurentsiseaduse paragrahvide lõigete alusel.

Punktiga 2 muudetakse määruse § 4 sõnastust, asendades olemasoleva teksti ajakohaste terminitega. Paragrahvist jäetakse välja terminid, mida muudetud määruses enam ei kasutata: projektijuhtimise infosüsteem, mittefunktsionaalsed nõuded ja infotehnoloogia arhitektuuri ja koosvõime raamistik. Paragrahvi lisatakse §-s 6 olnud toetatavate tegevuste selgitused: prototüüp, eelanalüüs, ärianalüüs ning kasutatavuse analüüs ja testimine. Lisaks hetkel aktuaalsed ja määrusega seotud terminid: taotleja asutuse IKT-strateegia, infosüsteemide kolmeastmeline etalonturbe süsteem ja otsene avalik teenus.

1. Eelanalüüs on tarkvara loomist ettevalmistav tööde etapp, mille käigus kaardistatakse tarkvara funktsionaalsuse üldine ulatus, ootused mittefunktsionaalsetele nõuetele, analüüsitakse muudatusi ja vajadusel valmistatakse ette avaliku teenuse osutamist toetav prototüüp. Eelanalüüsis defineeritakse, milline on arendatav infosüsteem kasutajate vaatepunktist. Etapi tulemina on võimalik koostada üldine plaan projekti elluviimiseks.

2. Taotleja asutuse IKT-strateegia on valdkondliku või valitsemisala arengukava infotehnoloogiline vaade, milles antakse ülevaade hetkeolukorrast, plaanidest ja kavandatavatest projektidest. Tegemist ei ole eraldiseisva arengudokumendiga, kuid taotleja asutuse IKT-strateegia mõiste on paar aastat kasutusel ja vajadus on sellele ka määruses ning taotlusvoorudes viidata.

3. ISKE on infosüsteemide kolmeastmeline etalonturbe süsteem vastavalt Vabariigi Valitsuse 20. detsembri 2007. a määrusele nr 252 „Infosüsteemide turvameetmete süsteem“. ISKE rakendamise eesmärk on tagada infosüsteemides töödeldavate andmete piisava tasemega turvalisus. Süsteem on loodud eelkõige riigi ja kohaliku omavalitsuse andmekogude pidamisel kasutatavatele infosüsteemidele ning nendega seotud infovaradele turvalisuse tagamiseks. ISKEt saavad kasutada ka äriettevõtted oma IT-varade turvalisuse tagamiseks. ISKEs on kirjeldatud kolm turbetaset – madal (L), keskmine (M) ja kõrge (H). Vastav turbetase määratakse andmetele turvaklasside (turvaosaklasside) määramise kaudu. Turvaklasside määramisel lähtutakse teabe konfidentsiaalsusest, teabe terviklikkusest, aegkriitilise teabe käideldavusest ja teabe hilinemise tagajärgede lubatavast kaalukusest.

4. Kasutatavuse analüüs on analüüs, mille eesmärk on leida süsteemis optimeerimist vajavaid kohti, mille muutmine suurendab kasutusmugavust, tõstab kasutamise efektiivsust, vähendab süsteemi valekasutusi ja kasutussessioonide katkemist enne protsessiga lõpuni jõudmist. Kasutatavuse analüüsi ja testimise käigus on võimalik eesmärgipäraselt hinnata süsteemi õpitavust, intuiivsust, kasutamise efektiivsust ja sujuvust. Kasutatavuse testimisse kaasatakse soovitatavalt ka süsteemi tegelikke lõppkasutajaid.

5. Mittefunktsionaalsed nõuded on üldised nõuded süsteemi olemusele (nõuded käideldavusele, skaleeritavusele, turvalisusele jne), millega tuleb arvestada süsteemi arhitektuuri planeerimisel. Käideldavus tähendab andmete õigeaegset ja mugavat kättesaadavust ning kasutatavust. Skaleeritavuse all mõistetakse põhimõtet, et riigi infosüsteem on laiendatav süsteemi ennast muutmata, ka tarkvaraliselt. See annab teenust osutavale süsteemile võimaluse olla jätkusuutlik ja areneda koos tegeliku kasutamisevajadusega.

6. Otsene avalik teenus on teenus Vabariigi Valitsuse 25. mai 2017. a määruse nr 88 „Teenuste korraldamise ja teabehalduse alused“ § 2 tähenduses. Otsene avalik teenus on teenus, mida asutus osutab füüsilisele või eraõiguslikule juriidilisele isikule tema tahtel, sealhulgas eeldataval tahtel, teeninduskontakti kaudu mis tahes suhtluskanalis ja mis võimaldab isikul täita seadusest tuleneva kohustuse või kasutada seadusest tulenevat õigust.

7. Avaliku teenuse osutamist toetav prototüüp väljendab komponentide paigutust ekraanil või navigeerimisloogikat. See võimaldab nii tarkvara loojal kui tellijal omada sarnast ettekujutust planeeritavast infosüsteemist, kus puuduvad tüüpiliselt võimalused andmeid salvestada või taaskasutada. Prototüübi näol on tegemist visuaalse algega, mille peamiseks eesmärgiks on lihtsustada eel- ja detailanalüüsi etappides tehtavat tööd.

8. Ärianalüüs on analüüs, mille tulemuseks on leida eesmärgid, mille täitmiseks arendusprojekt käivitatakse. Ärianalüüsi käigus prioriseeritakse projekti eesmärgid ja tegevused lähtuvalt nende realiseerimise kulust, mõjust asutuse tegelikele protsessidele ning majanduslikust mõjust. Ärianalüüsi tulemusena on olemas põhjendused projekti käivitamiseks ning soovitava süsteemi eesmärk ja ulatus.

Punktiga 3 muudetakse § 6 lõike 1 sissejuhatavat lauseosa. Tekstist jäetakse välja § 1 lõike 2 kordus ja täpsustatakse, et toetust antakse loetletud ühele või mitmele tegevusele, mitte et projekt vastab ühele või mitmele alltoodud tingimusele.

Punktiga 4 muudetakse selguse huvides paragrahvi 6 lõikes 2, § 7 lõikes 5, § 10 lõigetes 5 ja 6, § 12 lõike 1 punktides 7 ja 10, § 22 lõikes 3, § 23 lõike 5 punktides 2 ja 3 ning § 24 lõikes 2 asendatakse sõna „taotlus“ sõnaga „eeltaotlus“ vastavas käändes.

Punktiga 5 tunnistatakse kehtetuks § 6 lõiked 3–6, kuna lõigetes kirjeldatud tegevuste selgitused on pigem terminid ja nad sõnastatakse §-s 4.

Punktiga 6 muudetakse selguse huvides paragrahvi 7 lõikes 1, § 8 lõikes 3, § 9 lõikes 5, § 28 lõikes 2, § 29 pealkirjas ning lõigetes 4 ja 7, § 30 lõikes 1, § 32 sissejuhatavas lauseosas ning punktides 2, 4 ja 10 asendatakse sõna „taotlus“ sõnaga „täistaotlus“ vastavas käändes.

Punktiga 7 muudetakse § 7 lõike 2 sissejuhatav lauseosa ja punkti 1 sõnastust. Sissejuhatavas lauseosas täpsustatakse sõnastust, et abikõlblikud on §-s 2 nimetatud eesmärkide ja tulemuste saavutamiseks ning § 6 lõikes 1 nimetatud tegevuste elluviimiseks vajalikud kulud. Punktis 1 jäetakse ära ISKE ehk infosüsteemide kolmeastmelise etalonturbe süsteemi selgituse, kuna mõiste on sisustatud määruse § 4 punktis 3.

Punktiga 8 muudetakse § 7 lõike 2 punkti 3 sõnastust. Sõnastust täpsustatakse, et abikõlblikud on projektijuhtimise tasu ühendmääruse § 3 lõike 1 punktides 1–4 sätestatult. Ühendmääruse § 3 lõike 1 punktid 1–4 katavad nii projektijuhtimise tasu kui ka puhkusetasu ja töölepingu seadus kuulub iseenesest täitmisele, seega ei ole vaja neid määruses eraldi välja tuua. Projektijuhtimise tasu kokku võib moodustada kuni 15% projekti kogumaksumusest tingimusel, et see ei ületa turul pakutavat keskmist tasu. Lisaks võib minister taotlusvooru avamise käskkirjas vähendada projektijuhtimise tasu osakaalu projekti eelarves.

Punktiga 9 muudetakse § 7 lõike 5 sõnastust, asendades selguse huvides sõnad „Kõik toetatavad kulud peavad olema“ sõnadega „Abikõlblikuks loetakse kulud, mis on“. Struktuurifondidest toetatavad kulud peavad olema abikõlblikud ja analoogselt on sõnastatud sama paragrahvi lõike 6 algus.

Punktiga 10 muudetakse § 8 lõike 1 sõnastust, täpsustades, et projekti abikõlblikkuse periood on ka aeg, millal projekti teostamiseks abikõlblikud kulud tekivad.

Punktiga 11 muudetakse selguse huvides paragrahvi 14 lõike 1 punktides 1, 2 ja 4 ning § 33 lõike 2 punktis 4 asendatakse sõna „taotlus“ sõnadega „eel- ja täistaotlus“ vastavas käändes.

Punktiga 12 muudetakse selguse huvides kolmanda peatüki pealkiri.

Punktiga 13 muudetakse § 10 lõike 2 sõnastust. Esiteks muudetakse ära „vastava aasta rakendusplaani elluviimiseks“, selle asemel kasutatakse „ja selle rakendusplaanide eesmärkide täitmiseks“. Rakendusplaanide eesmärgid kehtivad läbi aastate ja iga aasta uuendatava rakendusplaani ellu viimiseks ei koostata uut sama sisuga taotlusvooru. Teiseks asendatakse sõnad „täpsustab vajadusel toetatavaid tegevusi“ sõnadega „täpsustab vajadusel toetuse andmise tingimusi“. Sellega kirjutatakse määrusesse praktikas vajalik võimalus rakendusasutuse juhil seada taotlusvoorude koostamisel voorupõhiseid tingimusi, nt vooru temaatikast tulenevalt täiendavaid juhendmaterjale, või nõuded, millele projektid või nende tulemused peavad vastama, nt projektijuhi tasu piirmäär või -summa, projekti sisaldumine taotleja asutuse IKT-strateegias, taotlusvooru põhine teekaart jne.

Punktiga 14 muudetakse § 10 lõike 8 sõnastust tulenevalt taotluste menetlemise üleviimisest projektijuhtimise infosüsteemist struktuuritoetuse registrisse alates 29. maist 2017. a.

Punktiga 15 tunnistatakse kehtetuks § 10 lõige 9, kuna struktuuritoetuse registri kasutuselevõtuga ei ole see lõige enam asjakohane.

Punktiga 16 muudetakse § 11 lõike 1 punkti 5 sõnastust, lisades täpsustuse, et mittetulundusühing või sihtasutus saab olla toetuse saajaks, kui pakub otsest avalikku teenust Vabariigi Valitsuse 25. mai 2017. a määruse nr 88 „Teenuste korraldamise ja teabehalduse alused“ § 2 tähenduses.

Punktiga 17 muudetakse § 12 lõike 1 sõnastust, lisades viite taotluste menetlemise määruse §-le 4.

Punktiga 18 muudetakse § 12 lõike 1 punkti 5 sõnastust. Sõnastust täiendatakse viitega projekti sisaldumise vajalikkusele taotleja asutuse IKT-strateegias, kui see on sätestatud § 10 lõikes 2 nimetatud otsuses.

Punktiga 19 muudetakse § 12 lõike 1 punkti 9, asendades selguse huvides sõna „taotluse“ sõnaga „projekti“. Projekti maksumus, millele toetust taotletakse, peab koosnema ainult abikõlblikest kuludest.

Punktiga 20 muudetakse § 12 lõigete 2 ja 3 sõnastust tulenevalt taotlusvormi ajakohastamisest. Lõike 2 sissejuhatavas lauses täpsustatakse viidet taotluste menetlemise määrusele. Lõike 2 punktid 1–21 asendatakse punktidega 1–10, mis koosnevad uue taotlusvormi väljade nimetustest, mis on taotlusvormil täpsemalt lahti kirjutatud.

1. Taotlusvormil peab olema kirjas projekti nimi.
2. Taotleja nimi või nimetus
3. Kirja pandud taotletav struktuuritoetuse summa kokku.
4. Sõnastatud peab olema peamine probleem, mis ajendab muudatusi ja konkreetset projekti algatama ja mida projektiga lahendatakse.
5. Lühidalt ja konkreetset tuleb sõnastada projekti peamine eesmärk ehk mida soovitakse saavutada.
6. Projekti algseisus tuleb anda numbriline vaade: finantsülevaade, sh organisatsiooni kulu teenuse osutamisel, teenustega rahulolu, teenusejuhtumite arv ja teenuse tarbija halduskoormus.

Kirjeldada tuleb olemasolevat protsessi ja tehnilist lahendust. Samuti kirjeldada lühidalt eeltöid, mis on projekti ettevalmistamiseks tehtud. Väljundina kirjutada, mis tehakse konkreetselt projekti abikõlblikkuse perioodi lõpuks. Tulemus peab olema saavutatav abikõlblikkuse perioodi lõpuks ja sellest tuleb anda numbriline vaade lähtuvalt hetkeolukorra kirjeldusest: vähemalt finantsülevaade, teenuse tarbija halduskoormus jne. Samuti tulemuseks planeeritav protsess ja tehniline lahendus. Mõju all tuleb kirjeldada, mis on saavutatav ja mis on projekti mõju pärast projekti abikõlblikkuse perioodi ehk kuni 5 aasta jooksul, nt mõjuindikaatorid lähtuvalt hetkeolukorra kirjeldusest: finantsülevaade, teenustega rahulolu, teenusejuhtumite arv. Võimalusel lisada täiendavad sotsiaalsed ja majanduslikud mõjuindikaatorid.

7. Projekti peamised ressursid, sh projektorganisatsioon – inimressurs, rollide jaotus, koormus, kes on tootemanik, muud ressursid.

8. Projekti tegevused, ajakava ja eelarve. Taotluses tuleb välja tuua projekti kulude eelarve tegevuste lõikes koos ajakavaga ja eelarve kokku. Lisaks kirjeldada tegevused, mis jäävad väljapoole antud projekti ja on rahastatavad muudest allikatest, kuid on projekti eesmärkide saavutamiseks olulised. Lisaks tuleb välja tuua hankemenetluste arv.

9. Projekti eeltingimuste all tuleb välja tuua riigi infosüsteemi haldussüsteemi (edaspidi *RIHA*) ja ISKE nõuete hetkeseis ja vajadusel plaanid; kooskõla koosvõimeraamistiku, iseteeninduse raamistiku ja kasutatavuse raamistikuga; avaandmete hetkeseis ja plaanid ning vastavus riigipilve alusnõuetele. Lisaks peamised võimalikud riskid ning õigusliku regulatsiooni muudatuste hetkeseis ja plaanid.

10. Kirjeldada tuleb peamised kasutajate grupid, kasusaajad ja potentsiaalsete kasusaajate arv. Eeltaotluses tuleb välja tuua kolmandate osapoolte vajalikkus, sh väljastpoolt Eestit. Samuti kokkulepete lühikirjeldus või vajadusel lisada taotlusele kinnituskirjad.

11. Projekti innovaativsuse all tuleb kirjeldada, milline arenguhüpet saavutatakse võrreldes hetkeolukorraga.

12. Projekti tulemuse ja arenduse jätkusuutlikuks toimimiseks vajalike kulude vähemalt 5-aastane eelarve (nt majutus, hooldus, arendus) ning millistest vahenditest planeeritakse need kulud katta.

Paragrahvi 12 lõike 3 sõnastusega koondatakse projekti hõlmata võivad teised isikud, kohalike omavalitsuste ja asutuste valitsemisala või tegevusvaldkonnad mõiste alla „kolmandad osapooled“.

Punktiga 21 muudetakse § 13 lõike 1 sõnastust. Kuna taotlusi menetleb rakendusüksus, siis olulisem on välja tuua, et täistaotluse esitamise eelduseks on rahuldatud eeltaotlus.

Punktiga 22 tunnistatakse kehtetuks § 13 lõike 4 punktid 2–5. Kõik kehtetuks tunnistatud nõuded peavad olema täidetud juba eeltaotluses.

Punktiga 23 muudetakse § 13 lõike 4 punkti 7 sõnastust. Kuna täistaotlus ei saa olla kooskõlas riigihangete seadusega, peab täistaotluse raames läbi viidav riigihange olema läbi viidud vastavuses riigihangete seaduse nõuetega.

Punktiga 24 täiendatakse § 14 lõikega 3. Täiendav tekst on oluline vältimaks tegevustele mitmest allikast toetuse taotlemist.

Punktiga 25 muudetakse § 22 lõigete 1 ja 2 sõnastust. Mõlemat lõiku muudetakse tulenevalt taotluste menetlemisest struktuuritoetuse registris. Lõikest 1 jäetakse välja eeltaotluse registreerimine, sest struktuuritoetuse registris ei toimu eeltaotluse registreerimist ja eeltaotluse esitamine on kaetud §-s 10. Lõikest 2 jäetakse välja projektijuhtimise süsteemi spetsiifika ja täpsustatakse struktuuritoetuse registri oma.

Punktiga 26 muudetakse § 22 lõike 5 sõnastust. Täpsustatakse rakendusüksuse märkustele vastavate muudatuste sisse viimist eeltaotlusesse ja muudetud eeltaotluse esitamist struktuuriotetuse registris.

Punktiga 27 muudetakse § 22 lõike 7 sõnastust, asendades lause viimase sõna „registreerimisest“ sõnaga „esitamisest“, sest struktuuriotetuse registris ei toimu eeltaotluse registreerimist. Struktuuriotetuse registrile üleminek on Rahandusministeeriumi seatud kohustus.

Punktiga 28 muudetakse § 23 lõike 4 sõnastust, asendades vajalikes kohtades sõna „taotlus“ sõnaga „eeltaotlus“ ja teises lauses sõnad „§ 26 lõikes 5“ sõnadega „§ 26 lõikes 7“. Muudatusega täpsustatakse õiget viidet.

Punktiga 29 täiendatakse § 23 lõikega 6. Lõige 6 toob välja, et rakendusüksusel on õigus moodustada eeltaotluse nõuetele vastavaks tunnistamisel nõuandvaid ekspertkomisjone ning kaasata eeltaotluse menetlusse eksperte. Lisaks teavitab rakendusüksus ekspertkomisjonide moodustamisest ja koosseisust rakendusasutust.

Punktiga 30 tunnistatakse kehtetuks § 24 lõike 1 viimane lause, kuna iga valikukomisjoni liige saab asendada teist valikukomisjoni liiget ja igale liikmele konkreetse asendusliikme määramine ei ole mõistlik.

Punktiga 31 muudetakse § 25 lõigete 2–6 sõnastust. Lõikes 2 esitatud valikukriteeriume muudetakse tulenevalt vajadusest viia need kooskõlla rakenduskava seirekomisjonis kinnitatuga. Täpsustatud valikukriteeriumite sisu selgitatakse rakendusasutuse juhi kinnitatavas valikumetoodikas. Lõikes 3 tuuakse välja, et hindamine viiakse läbi valikumetoodika alusel, milles kajastatakse hindamise kord, valikukriteeriumid, nende osakaalud, hindepunktid ja sisu. Lõikes 4 kirjeldatakse eeltaotluste hindamise protsessi voorulise taotlemise korral. Uus protsess on selgem ja läbipaistvam. Lõikes 5 tuuakse välja voorulisel taotlemisel sama koondhinde saanud eeltaotluste eelistamise kord. Lõikes 6 kirjeldatakse eeltaotluste hindamise protsessi jooksva taotlemise korral. Uus protsess on selgem ja läbipaistvam.

Punktiga 32 muudetakse § 26 lõigete 1–3 sõnastust. Lõikes 1 sõnastatakse voorulisel taotlemisel eeltaotluse rahuldamise tingimused. Tulenevalt valikukriteeriumite vastavusse viimisest rakenduskava seirekomisjonis otsustatuga saab iga valikukriteerium hindekaala ja sõnastatakse tingimused, millisel juhul vastavaks tunnistatud eeltaotlus rahldatakse. Voorulise taotlemise korral kuuluvad rahuldamisele need nõuetele vastavaks tunnistatud eeltaotlused, mille koondhinne on vähemalt 2,60 ja ühegi valikukriteeriumi lõikes ei ole hindepunkti keskmine madalam kui 1,50 ning mis mahuvad paremusjärjestuse alusel taotlusvooru eelarvesse. Lõikes 2 sõnastatakse jooksval taotlemisel eeltaotluse rahuldamise otsuse tingimused. Jooksva taotlemise korral rahldatakse nõuetele vastavaks tunnistatud eeltaotlus, mille koondhinne on vähemalt 2,60 ja ühegi valikukriteeriumi lõikes ei ole hindepunkti keskmine madalam kui 1,50. Lõikes 3 tuuakse välja täiendav tingimus, mille alusel rakendusüksus teeb eeltaotluse rahuldamata jätmise otsuse. Varasemalt oli see välja toodud täistaotluse rahuldamise tingimuste all.

Punktiga 33 tunnistatakse kehtetuks § 26 lõige 4, kuna voorulise ja jooksva taotlemise eeltaotluste mitterahuldamise kord on sõnastatud muudetud lõikes 3.

Punktiga 34 muudetakse § 26 lõike 7 sõnastust, tuues ühe lõike alla eeltaotluse rahuldamisest ja rahuldamata jätmise otsusest teavitamise kord. Antakse mõista, et eeltaotluse rahuldamisega ei kaasne rahalist toetust. Eeltaotluse rahuldamine annab toetuse taotlejale õiguse esitada rakendusüksusele täistaotlus vastavalt § 27 lõikele 1.

Punktiga 35 muudetakse § 27 lõike 1 esimest lauset. Lausest jäetakse välja viide projektijuhtimise infosüsteemile. See, et täistaotlus esitatakse struktuuritoetuse registris, on sätestatud § 13 lõikes 1. Sõnad „enne hanke parima pakkumuse edukaks tunnistamist“ asendatakse sõnadega „enne hankelepingu sõlmimist“ sellepärast, et 01.09.2017 jõustus uus riigihangete seadus tõi kaasa terminite muutuse.

Kuni 31.08.2017 kehtinud riigihangete seaduse kohaselt oli viimane toiming enne lepingu allkirjastamist pakkumuse edukaks tunnistamine. Uue seaduse kohaselt lisandus veel eduka pakkuja kõrvaldamata jätmise ja kvalifitseerimise otsuse tegemine. Rakendusüksus soovib kontrollida toetuse taotleja läbi viidud hanke kõikide toimingute seaduse nõuetele vastavust. Kontroll enne hankelepingu sõlmimist annab aga toetuse taotlejale võimaluse rakendusüksuse negatiivse hinnangu puhul lepingut mitte sõlmida.

Punktiga 36 muudetakse § 27 lõike 2 sõnastust. Selguse huvides asendatakse sõnad „kõik vastavaks tunnistatud pakkumused enne nende edukaks tunnistamist“ sõnadega „kõik hankelepingu projektid ja edukad pakkumused“. Vaata punkti 36 selgitust.

Punktiga 37 tunnistatakse kehtetuks § 27 lõige 3. Lõige 3 ei ole struktuuritoetuse registri kasutuselevõtu tulemusel enam asjakohane.

Punktiga 38 muudetakse § 27 lõike 4 punkti 4 sõnastust. Punkti 4 nõue „kinnitus projektiga otseselt seotud asutustelt koostöövalmiduse kohta“ peab olema täidetud ja vajalikud kinnitused esitatud juba eeltaotluse esitamisel, mistõttu ei ole see nõue täistaotluse menetlemisel asjakohane. Seega asendatakse see nõue täistaotluse puhul nõudega esitada kinnitus kulude katmise kohta, kui projekti kulud ületavad eeltaotluses taotletud mahtu. See on oluline nii projekti elluviimise suutlikkuse kinnituseks kui ka selleks, et taotleja on arvestanud projekti kallinemise riskiga ja on valmis kulud katma.

Punktiga 39 tunnistatakse kehtetuks § 27 lõike 4 punkt 5. Sarnaselt eelmise muudatusega ei ole täistaotluse menetlemisel kinnitus taotleja kvalifikatsiooni ja kompetentsuse kohta projekti elluviimiseks asjakohane, sest need nõuded peavad selguma juba eeltaotluse materjalidest, vajadusel kinnitusest. Näiteks § 12 lõikes 2 nõutud andmete ja kirjelduste hulgas tuleb välja tuua projekti peamised ressursid, sh projektorganisatsioon – inimressurss, rollide jaotus, koormus ja kes on tooteomanik. Projekti eeltingimuste all tuleb välja tuua *RIHA* ja ISKE nõuete hetkeseis ning vajadusel plaanid; kooskõla koosvõimeraamistiku, iseteeninduse raamistiku ja kasutatavuse raamistikuga; avaandmete hetkeseis ja plaanid ning vastavus riigipilve alusnõuetele. Lisaks peamised võimalikud riskid ning õigusliku regulatsiooni muudatuste hetkeseis ja plaanid. Nendest ja ka teistest punktidest tulenevalt peab eeltaotlusest selle menetlemisel olema võimalik välja lugeda, et taotlejal on olemas kvalifikatsioon ja kompetents projekti elluviimiseks. Kui taotluse menetlemisel tekib Riigi Infosüsteemi Ametil selles kahtlus, saab ta vastava kinnituse nõuda taotleja eeltaotluse täiendamise käigus.

Punktiga 40 muudetakse § 28 lõigete 3 ja 4 sõnastust. Selguse huvides täpsustatakse lõikes 3, et rakendusüksus ei kontrolli mitte taotleja läbi viidud hankemenetluse protseduure, vaid taotleja läbi viidud hankemenetluse vastavust riigihangete seaduses sätestatule. Lõikes 4 tuuakse välja, et taotluse rahuldamise otsusele eelneb täistaotluse vastavaks tunnistamine, kui kõik nõuded on täidetud.

Punktiga 41 muudetakse § 28 lõike 7 sõnastust, asendades sõnad „projektijuhtimise infosüsteemi“ sõnadega „struktuuritoetuse registri“.

Punktiga 42 muudetakse 7. peatüki pealkirja, asendades sõnad „väljamaksete tegemine“ sõnadega „toetuse maksmise tingimused“ tulenevalt struktuuritoetuse seaduses kasutatavast terminoloogiast.

Punktiga 43 tunnistatakse kehtetuks § 30 lõige 4, kuna senise praktika kohaselt ei ole rakendusüksus täiendavaid aruandeid nõudnud.

Punktiga 44 muudetakse § 30 lõike 6 sõnastust, täpsustades lõigetes 2 ja 3 sätestatud aruannete esitamist struktuuritoetuse registris.

Punktiga 45 muudetakse § 31 lõike 2 sõnastust, jättes välja viite ühendmääruse § 14 lõike 1 punktile 1, sest vastavus võib sõltuvalt taotlusest olla nii punktile 1 kui 2.

Punktiga 46 muudetakse § 31 lõike 4 sõnastust, jättes välja sõnad „või registri väliselt“, kuna maksetaotlusi saab esitada vaid struktuuritoetuse registri kaudu.

Punktiga 47 tunnistatakse kehtetuks § 32 punktid 11 ja 12. Punkt 11 tunnistatakse kehtetuks, sest välja toodud nõuetest peab taotleja lähtuma juba eeltaotluse koostamisel, mitte ainult toetust saades. Seda kohustab ka § 14 lõike 1 punkt 4. Punkt 12 tunnistatakse kehtetuks, sest vastavus RIHA nõuetele peab olema välja toodud eeltaotluses koos tegevuskavaga nende täitmiseks, kui eeltaotluse esitamisel esineb RIHA nõuete täitmisel puudusi. Lisaks ei ole detailne RIHA nõuete käsitlemine käesolevas paragrahvis asjakohane.

Punktiga 48 muudetakse selguse huvides paragrahvi 33 lõike 2 punktis 5 asendatakse sõnad „taotluses või taotluse“ sõnadega „eel- ja täistaotluses või täistaotluse“.

§ 2 kehtestab erineva jõustumisaja teatud määruse punktidele, mille mõte on, et neid nõudeid ei kohaldata tagasiulatuvalt varem eeltaotluse esitanud ja määruse muutmise jõustumisel hetkel menetluses olevatele eeltaotlustele.

3. Määruse terminoloogia

Toetuste andmise ja kasutamisega seonduvat on Eesti õigusaktidega reguleeritud perioodi 2004–2006 struktuuritoetuse seaduse ja perioodi 2007–2013 struktuuritoetuse seadusega. Terminid on nendes seadustes, 2014–2020 struktuuritoetuse seaduses ja määrukses põhimõtteliselt samasisulised, mistõttu määrukses kasutatud terminid ei ole võõrad. Terminite all on välja toodud vaid määrukses kasutatavad spetsiifilised terminid.

4. Eelnõu vastavus Euroopa Liidu õigusele

Eelnõu aluseks on perioodi 2014–2020 struktuuritoetuse seadus ja selle alusel kehtestatud õigusaktid, mis omakorda on kooskõlas Euroopa Liidu õigusega:

- 1) Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) nr 1301/2013, mis käsitleb Euroopa Regionaalarengu Fondi ja majanduskasvu ja tööhõivesse investeerimise eesmärgiga seonduvaid erisätteid ning millega tunnistatakse kehtetuks määrus (EÜ) nr 1080/2006 (ELT L 347, 20.12.2013, lk 289–302);
- 2) Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) nr 1303/2013, millega kehtestatakse ühissätted Euroopa Regionaalarengu Fondi, Euroopa Sotsiaalfondi, Ühtekuuluvusfondi, Euroopa Maaelu Arengu Euroopa Põllumajandusfondi ning Euroopa Merendus- ja Kalandusfondi kohta, nähakse ette üldsätted Euroopa Regionaalarengu Fondi, Euroopa Sotsiaalfondi, Ühtekuuluvusfondi ja Euroopa Merendus- ja Kalandusfondi kohta ning tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrus (EÜ) nr 1083/2006 (ELT L 347, 20.12.2013, lk 320–469).

5. Määruse mõju läbivatele teemadele:

1) Keskkonnahoid ja kliima. Mõju – toetav. Toetuse andmise üks eesmärkidest on, et IKT nutika kasutuselevõtmisega osutatakse teenuseid tõhusamalt ja jätkusuutlikumalt, mis aitab vähendada inimeste liikumisvajadust (nt üle interneti teostatavad teenused, kodus töötamise võimaluste paranemine), mis omakorda aitab piirata inimeste liikumisest (eraautod) tulenevat kasvuhoonegaaside heidet.

2) Võrdsed võimalused. Mõju – toetav. Teenuste ümberkujundamise üheks põhimõtteks on tagada kõikidele kasutajagruppidele parem ligipääs teenustele, ka neile, kes ei soovi või ei oska e-teenuseid kasutada. Toetuse saajateks on eelkõige avalikke ülesandeid täitvad organisatsioonid, nii riigiasutused kui ka kohalikud omavalitsused ja nende hallatavad asutused. Kodanike ja ettevõtete jaoks toob see kaasa vähekoormavad, mugavad ja enam koosloomesündinud teenused ning avalikule sektorile tähendab see ka suuremat (kulu)efektiivsust. Taotluse esitamisel on taotlejal kohustus järgida kõiki regulatsioone ja ka WCGA regulatsiooni (Euroopa Parlamendi 2016/2102 direktiiv). Lisaks saab toetust taotleda e-residentidele teenuste arendamiseks. Välismaalastele ligipääsetavust reguleerib Euroopa Parlamendi ja nõukogu 23. juuni 2014. a määrus (EL) nr 910/2014 „e-identimise ja e-tehingute jaoks vajalike usaldusteenuste kohta siseturul ja millega tunnistatakse kehtetuks direktiiv 1999/93 EÜ“ (ET 28.08.2014 L 257/73).

3) Infoühiskond. Mõju – toetav. Meetme eesmärk on pakkuda paremat, kiiremat ja odavamat avalikku teenust. Seega toetatakse ainult projekte, kus on võimalik IKT abil pakkuda kvaliteetsemat avalikku teenust. Toetuse andmise tulemusena saavutatakse ühtne ja läbimõeldud avalike teenuste korraldus ning olukord, kus avalike teenuste osutamine ning riigi toimimine on tänu IKT nutikale kasutamisele suurendanud rahuolu teenuste kvaliteediga nii kodanike kui ka ettevõtjate seas.

4) Regionaalareng. Mõju – toetav. Toetatavad tegevused loovad eeldused eri piirkondade majandusliku konkurentsivõime kestlikkusele. Kuna toetuse saajaks saab olla ka kohaliku omavalitsuse üksus ja selle hallatavad asutused ning kohalike omavalitsuse üksuste liidud, siis on võimalik tagada teenuste, töökohtade ja vaba aja tegevusvõimaluste kättesaadavus ühtlaselt kõigis toimepiirkondades inimeste elukohast sõltumata ning aidata kaasa riigiasutuste funktsioonide ja töökohtade ühtlasemale regionaalsele tagatusele pealinna ja muude keskuste ning piirkondade vahel. Kohalike omavalitsuse üksuste koostööd stimuleeritakse ja toetatakse, eriti ettevõtluse ja esmatähtsate teenuste osutamisel. Samuti on kohalike omavalitsuse üksuste katusorganisatsioonil võimalus suunata erinevaid kohalikke omavalitsuse üksusi ühtsele teenuste ja taristu arendamisele, et vältida dubleerivat arendamist sama toimepiirkonna keskuses ja selle lähiümbruses.

5) Riigivalitsemine. Mõju – toetav. Käivitatud on erinevaid koostöövorme nii valitsemisala kui ka hallatavate asutuste IT-juhtide seas, kaasates ka kohaliku omavalitsuse üksuste liitu. Planeeritakse koos riigi nutikate e-teenuste arendamist ning jätkusuutlikkust. Protsesse ja süsteeme analüüsitakse asutuste või valitsemisalade või -tasandite vahelises vaates ning võimalusel ühtlustatakse. Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumi eestvedamisel on planeeritud vähemalt üks kord aastas üle vaadata kõikide valitsemisalade lõikes IT-plaanid ja mahud, mis omakorda soodustab koostööd ministeeriumites ja haldusalades.

Toetusega soodustatakse uute tehnoloogiate või arenduste kasutusele võtmise eel läbi viidavaid analüüse, mis toetavad hiljem tehtavat arendust. Eelnõude koostamisel on erinevates koostöövormides kaasatud asjassepuutuvaid osapooli võimalikult varakult, et tulemus oleks

mõlemale osapoolle arusaadav ja mõistlik. Näiteks informeeritakse aktuaalsetest teemadest IT-juhtide võrgustiku liikmeid ning arutatakse ideid ning olulisi küsimusi IT-juhtide töögrupis. Toetuse andmisel on oluline, et teenust planeeritakse lähtuvalt kasutajamugavusest ja vajalikkusest. Oluline on taotluse esitamisel järgida, et tegevusena planeeritakse ka testimisi ehk kui arenduses luuakse kasutajaliides, tuleb koos lõppkasutajatega testida rakenduse kasutatavust.

6. Määruse rakendamisega seotud tegevused, vajalikud kulud ja määruse rakendamise eeldatavad tulud

Määruse rakendamine ei too kaasa täiendavaid rahalisi kulusid ega tulusid. Perioodil 2014–2020 on avalike teenuste arendamiseks ühtekuuluvuspoliitika rakenduskava alusel võimalik saada ühtekuuluvuspoliitika fondidest ligikaudu 82 miljonit eurot toetust.

7. Määruse jõustumine

Määrus jõustub üldises korras.

8. Eelnõu kooskõlastamine

Eelnõu esitati kooskõlastamiseks Rahandusministeeriumile eelnõude infosüsteemi EIS kaudu. Rahandusministeerium kooskõlastas eelnõu märkustega. Esitatud märkused koos tagasisidega nende arvestamise kohta on esitatud seletuskirja lisas olevas kooskõlastustabelis.

Ettevõtlus- ja infotehnoloogiainistri
määrus
„Majandus- ja taristuministri 15. aprilli 2015. a määruse nr 31
„Avalike teenuste pakkumise arendamiseks
toetuse andmise tingimused ja kord“ muutmine“ eelnõu seletuskiri
Lisa

KOOSKÕLASTUSTABEL

Märkuse tegija: Rahandusministeerium		
Nr	Märkuse sisu	Informatsioon märkusega arvestamise kohta
1)	Teeme ettepaneku sõnastada eelnõu punkt 8 muudatus järgnevalt: paragrahvi 7 lõikes 5 asendatakse sõnad „Kõik toetatavad kulud peavad olema...“ sõnadega „Abikõlblikuks loetakse kulud, mis on...“. Analoogselt on sõnastatud sama paragrahvi lõike 6 algus.	Ettepanekuga on arvestatud Eelnõu punkti 8 sõnastust on muudetud.
2)	Palume üle vaadata eelnõu punktid 17 ja 18, mõlemaga muudetakse kehtiva määruse § 12 lõike 1 punkti 9.	Ettepanekuga on arvestatud Eelnõu sõnastust on muudetud. Eelnõu punktid 17 ja 18 üle vaadatud ja punkti 17 sõnastust on muudetud.
3)	Palume eelnõu punktis 30, § 25 lõige 5 punkt 4 eemaldada või lisada, et see kohaldub vaid jooksval taotlemisel, kus on sobiv eelistada ajaliselt varem esitatud taotlust. Voorulise ehk konkureeriva taotlemise korral, kus taotlusi võib esitada n-ö viimasel minutil, ei ole kohane seada selle sättega ajaline kriteerium. Võrdsete tulemuste, tingimuste lõpplahendus saab olla liisu heitmine vastavalt taotluste menetlemise määruse § 7 lõikele 5.	Ettepanekuga on arvestatud Eelnõu punkti 30 sõnastust on muudetud. Eemaldatud on § 25 lõike 5 punkt 4.
4)	Palume eelnõu punkti 31, § 26 lõiget 1 täiendada. Avatud voorus ehk konkureeriva taotlemise juures tuleks seada lävend hindamiskriteeriumidele, sest mõne neist nulli või näiteks ühe saamisel ei ole sobiv taotlust rahuldada, seda ka vastavalt taotluste menetlemise määruse § 7 lg 2 punktile 3 ja seirekomisjoni valikumetoodika juhendi punktile 1.1.b.	Ettepanekuga on arvestatud Eelnõu sõnastust on muudetud, § 26 lõiget 1 on lävenditega täiendatud.
5)	Eelnõu § 35 sätestab eeltaotluse esitamisel peale 01. juulit 2018 täitma käesoleva määrusega sätestatud nõudeid, palume täpsustada ja korrigeerida rakendussättes olevat kuupäeva.	Ettepanekuga on arvestatud Eelnõu § 35 sõnastust on muudetud.
6)	Palume lisada seletuskirja punktis 4 viide Euroopa Regionaalarengu Fondi määrusele, kuna antud fondist rahastatakse selle määruse alusel projekte.	Ettepanekuga on arvestatud Seletuskirja punkti 4 on muudetud.